

พฤติกรรม ทักษะ และปัจจัยสำคัญต่อการแต่งกายของนักศึกษา

ในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Behaviors, Attitudes, and Key Factors Influencing Clothing Practices of Students at Phuket Rajabhat University

วัชราวดี นิรุติธรรมธา^{*1} วีระพล สุขสมบูรณ์¹ ณัฐภูมิ ไทยสุภาพ² และ นุฎน สกุลคง²

Vatcharawadee Nirutithammathara^{*1} Veeraphon Suksomboon¹ Nattapoom Thaisupab²
and Nudon Sakulkong²

อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต^{*1}

Faculty Member, Business Computer, Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University^{*1}

นักศึกษาปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต²

Undergraduate Students, Business Computer, Faculty of Management Science, Phuket Rajabhat University²

*Corresponding author, email: vatcharawadee.n@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษา 2) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกาย 3) ทักษะของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย 4) ความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย และ 5) ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแต่งกาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จำนวน 382 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ แบ่งตามสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละคณะ และใช้การสุ่มตามสะดวก ใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Forms เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาส่วนใหญ่แต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 33.2) โดยเฉพาะในวันเรียนปกติ นักศึกษามักแต่งกายไม่ครบถ้วนตามระเบียบ (ร้อยละ 37.2) ขณะที่ในวันสำคัญของมหาวิทยาลัยนักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบเพียงบางส่วน (ร้อยละ 36.9) และนอกเหนือเวลาเรียน นักศึกษานิยมแต่งกายแบบลำลองหรือสบาย ๆ (ร้อยละ 38.5) โดยมีค่าใช้จ่ายในการแต่งกายเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 500–1,000 บาท (ร้อยละ 25.9) และนิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางออนไลน์ (ร้อยละ 27.7) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากกระแสแฟชั่นบนสื่อสังคมออนไลน์ (ร้อยละ 33.0) 2) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) โดยให้ความสำคัญระดับปานกลางกับด้านการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ ด้านการยอมรับและการปฏิบัติตามระเบียบ และด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย ตามลำดับ 3) ทักษะของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) โดยมีทัศนคติระดับปานกลางต่อด้านความเต็มใจในการปฏิบัติตามระเบียบ ด้านการยอมรับและทัศนคติเชิงบวก และด้านความเข้าใจต่อระเบียบ ตามลำดับ 4) ความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) โดยนักศึกษามีความพึงพอใจระดับปานกลางต่อด้านภาพลักษณ์และการยอมรับ ด้านความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย และด้านความสะดวกสบายและการปฏิบัติได้จริง ตามลำดับ และ 5) ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) โดยมีปัญหาในระดับปานกลางเกี่ยวกับ ความไม่สะดวกของชุดนักศึกษาในการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรม ราคาชุดนักศึกษาหรือเครื่องแต่งกายที่สูงเกินไป และการแต่งกายตามระเบียบบางครั้งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์พิเศษ ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษายังคงประสบข้อจำกัดด้านความสะดวกสบายและค่าใช้จ่าย อันส่งผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: พฤติกรรมการแต่งกาย ทักษะ ความพึงพอใจ ระเบียบการแต่งกาย ปัญหาและอุปสรรค

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) student clothing behaviors, 2) key factors influencing clothing behaviors, 3) students' attitudes toward dressing in accordance with university regulations, 4) students' satisfaction with dressing in compliance with university regulations, and 5) problems and obstacles related to clothing behaviors. The population of this study consisted of 382 undergraduate students at Phuket Rajabhat University, selected using proportionate stratified sampling based on the number of students in each faculty, followed by convenience sampling. Data were collected through an online questionnaire administered via Google Forms. Descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, were used for data analysis.

The results revealed that: 1) most students dressed in accordance with the university dress regulations only occasionally (33.2%). In particular, on regular class days, students often did not fully comply with the dress regulations (37.2%). On important university occasions, students partially complied with the regulations (36.9%), while outside class hours, they preferred casual or comfortable clothing (38.5%). The average monthly expenditure on clothing ranged from 500 to 1,000 baht (25.9%). Students most frequently purchased clothing through online platforms (27.7%) and were influenced by fashion trends on social media (33.0%). 2) Overall, the key factors influencing students' clothing behaviors were found to be at a moderate level ($\bar{X} = 3.11$). These factors included awareness and understanding of the dress regulations, acceptance and compliance with the regulations, and the clarity and appropriateness of the dress regulations, respectively. 3) Students' attitudes toward dressing in accordance with the university dress regulations were at a moderate level ($\bar{X} = 3.11$). They demonstrated moderate attitudes toward willingness to comply with the regulations, acceptance and positive attitudes, and understanding of the regulations, respectively. 4) Students' satisfaction with dressing in compliance with the university dress regulations was also at a moderate level, ($\bar{X} = 3.07$) with moderate satisfaction regarding image and social acceptance, appropriateness of the dress regulations, and comfort and practicality of compliance, respectively. And, 5) Overall, problems and obstacles related to students' clothing behaviors were at a moderate level ($\bar{X} = 3.08$). Moderate problems were reported regarding the inconvenience of student uniforms for movement or activities, the relatively high cost of student uniforms, and the unsuitability of dress regulations for certain special situations. These findings indicate that students continue to face limitations related to comfort and expenses, which affect their consistent compliance with the dress regulations.

Keywords: Clothing behaviors, Attitudes, Satisfaction, Dress Code Regulations, Problems and obstacles

บทนำ

การแต่งกายของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สะท้อนถึงภาพลักษณ์ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความเหมาะสมของสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ในประเทศไทย รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ได้กำหนดระเบียบการแต่งกายของนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดี ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความน่าเชื่อถือของผู้เรียนในฐานะตัวแทนของสถาบัน อย่างไรก็ตาม ในบริบทของสังคมยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อสังคมออนไลน์และกระแสแฟชั่น ส่งผลให้พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษา มีความหลากหลายและยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับระเบียบที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ (ศุภวัฒน์ โพธิ์ทอง, 2563)

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านความสะดวกสบาย ความเหมาะสมกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ราคาเสื้อผ้า อิทธิพลจากเพื่อน และสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับในระเบียบการแต่งกายของสถาบัน หากนักศึกษามีความเข้าใจและมีทัศนคติเชิงบวก

ต่อระเบียบ ย่อมมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามมากขึ้น ในทางกลับกัน หากระเบียบไม่สอดคล้องกับบริบทการใช้ชีวิตหรือก่อให้เกิดความไม่สะดวก อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด (กิตติคุณ วัฒนนะ, 2564)

ในกรอบแนวคิดทางทฤษฎี งานวิจัยนี้อาศัยแนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภคและทัศนคติ ซึ่งอธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการรับรู้ ความเชื่อ และความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทัศนคติที่ดีจะนำไปสู่ความเต็มใจในการปฏิบัติตาม ขณะที่ทัศนคติเชิงลบอาจนำไปสู่การหลีกเลี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ นอกจากนี้ แนวคิดด้านความพึงพอใจ ยังสะท้อนให้เห็นว่า หากนักศึกษารู้สึกพึงพอใจต่อรูปแบบ ความเหมาะสม และความสะดวกของการแต่งกาย ย่อมส่งผลต่อการยอมรับและการปฏิบัติตามระเบียบได้มากขึ้น ในขณะที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ความไม่สะดวกในการเคลื่อนไหว สภาพอากาศ และค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมเครื่องแต่งกาย อาจเป็นปัจจัยที่ลดระดับความพึงพอใจและส่งผลต่อพฤติกรรมแต่งกายของนักศึกษา (วัฒนา แสงศรี, 2563)

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตเป็นสถาบันที่มีนักศึกษาจากหลากหลายคณะและรูปแบบการเรียน ทั้งภาคปกติและภาคเสาร์-อาทิตย์ ส่งผลให้ลักษณะกิจกรรมและบริบทการแต่งกายของนักศึกษามีความแตกต่างกัน นักศึกษาบางส่วนเลือกปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายเฉพาะในโอกาสสำคัญของมหาวิทยาลัย ขณะที่ในวันเรียนปกติอาจมีการแต่งกายไม่ครบถ้วนตามระเบียบ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างด้านพฤติกรรม ทัศนคติ และระดับความพึงพอใจต่อระเบียบการแต่งกาย (ปิยะธิดา พุทธรักษา, 2565)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาพฤติกรรมแต่งกาย ปัจจัยที่มีความสำคัญ ทัศนคติ ความพึงพอใจ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงระเบียบการแต่งกายให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษา และส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
5. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

วิธีการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ปีการศึกษา 2568 ทุกชั้นปี จำนวนทั้งสิ้น 8,379 คน (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 2568) ได้กลุ่มตัวอย่าง 382 ชุด โดยจะเก็บตัวอย่างจากคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ ชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาตามสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละคณะ จำนวน 5 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะเทคโนโลยีการเกษตร

จากนั้นในขั้นตอนการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มโดยอาศัยความสะดวก (Convenience Sampling) ภายในแต่ละชั้นภูมิ ผู้วิจัยจึงเผยแพร่แบบสอบถามออนไลน์ให้แก่นักศึกษาที่สมัครใจตอบแบบสอบถามและมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง
1. คณะวิทยาการจัดการ	1,074	49
2. คณะครุศาสตร์	1,799	82
3. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,392	109
4. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2,789	127
5. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	322	15
รวม	8,379	382

ข้อมูล : สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต (2568)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค ทักษะคิด ความพึงพอใจ และพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษาอาทิ แนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค (Cooper, & Schindler, 2006) แนวคิดเกี่ยวกับทักษะคิดและความพึงพอใจรวมถึงงานวิจัยของศุภวัฒน์ โปธิทอง (2563); กิตติคุณ วัฒนะ (2564) และ ปิยะธิดา พุทธิรักษา (2565) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 6 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) 2) พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษา เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Checklist) 3) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกาย เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) 4) ทักษะคิดของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ 5) ความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และ 6) ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษา เป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยแบบสอบถามในตอนต้นที่ 3-6 ใช้มาตราประมาณค่าแบบ Likert Scale 5 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

การตรวจสอบเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยดำเนินการดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์พิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อความกับวัตถุประสงค์การวิจัย ความเหมาะสมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบ พบว่า แบบสอบถามมีค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่า IOC เฉลี่ยเท่ากับ .89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (≥ 0.50) แสดงว่า แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลมาคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์ พบว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (≥ 0.70) ตามแนวคิดของ Cortina (1993) และ Schmitt (2007) แสดงว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงและเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่าน Google Form ซึ่งสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้นเผยแพร่แบบสอบถามในรูปแบบลิงก์ และ QR Code ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธี การสุ่มโดยอาศัยความสะดวก (Convenience Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงรายชื่อนักศึกษาทั้งหมดเพื่อทำการสุ่มอย่างแท้จริง โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาที่สมัครใจตอบแบบสอบถาม และสามารถเข้าถึงแบบสอบถามออนไลน์ได้ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการในช่วงระหว่าง เดือน ก.ย. - ต.ค. พ.ศ. 2568

จนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบจำนวน 382 ชุด ตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่ออธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง พฤติกรรมการแต่งกาย ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการแต่งกาย ทักษะคิด ความพึงพอใจ และปัญหาอุปสรรคในการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยการแปลผลค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 แสดงถึง ระดับมากที่สุด
- คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 แสดงถึง ระดับมาก
- คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 แสดงถึง ระดับปานกลาง
- คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 แสดงถึง ระดับน้อย
- คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 แสดงถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 37.7) มีอายุเฉลี่ย 21-25 ปี (ร้อยละ 33.5) ซึ่งอยู่ในชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 28.3) ศึกษาอยู่ในคณะวิทยาการจัดการ (ร้อยละ 29.6) และสถานภาพนักศึกษาอยู่ในภาคปกติ (ร้อยละ 56.0)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

นักศึกษาส่วนใหญ่แต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเพียงบางครั้ง (ร้อยละ 33.2) โดยในวันเรียนปกติมักแต่งกายไม่ครบตามระเบียบ (ร้อยละ 37.2) สำหรับการแต่งกายในวันสำคัญของมหาวิทยาลัยจะปฏิบัติเพียงบางส่วนเท่านั้น (ร้อยละ 36.9) นอกเวลาเรียนส่วนใหญ่แต่งกายแบบลำลองหรือสบาย ๆ (ร้อยละ 38.5) ในด้านงบประมาณค่าใช้จ่ายในการแต่งกายพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการแต่งกายเฉลี่ยอยู่ระหว่างเดือนละ 500-1,000 บาท (ร้อยละ 38.5) โดยนักศึกษานิยมซื้อเสื้อผ้าผ่านช่องทางออนไลน์ (ร้อยละ 27.7) และได้รับอิทธิพลจากเพื่อนหรือผู้มีชื่อเสียงออนไลน์ต่อการแต่งกาย (ร้อยละ 33.0) นอกจากนี้ นักศึกษาส่วนใหญ่มักเลือกซื้อเสื้อเชิ้ต/กระโปรง/กางเกง เป็นหลักในการมาเรียน (ร้อยละ 31.9) และมักซื้อชุดนักศึกษาจากร้านรอบมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 28.0)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกาย	\bar{X}	S.D.	ระดับความสำคัญ
1. ปัจจัยด้านการรับรู้และความเข้าใจระเบียบ	3.14	1.375	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านการยอมรับและการปฏิบัติตามระเบียบ	3.11	1.382	ปานกลาง
3. ปัจจัยด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย	3.08	1.380	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.11	1.379	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการรับรู้และความเข้าใจระเบียบมีความสำคัญสูงสุด ($\bar{X} = 3.14$) รองลงมา คือ ด้านการยอมรับและการปฏิบัติตามระเบียบ ($\bar{X} = 3.11$) ด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของทัศนคติของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ทัศนคติต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. ทัศนคติด้านความเข้าใจต่อระเบียบ	3.08	1.403	ปานกลาง
2. ทัศนคติด้านการยอมรับและทัศนคติเชิงบวก	3.11	1.348	ปานกลาง
3. ทัศนคติด้านความเต็มใจในการปฏิบัติตาม	3.13	1.392	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.11	1.381	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทัศนคติต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านความเต็มใจในการปฏิบัติตามค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.13$) รองลงมา คือ ด้านการยอมรับและทัศนคติเชิงบวก ($\bar{X} = 3.11$) และด้านความเข้าใจต่อระเบียบ ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกาย	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. ความพึงพอใจด้านความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย	3.06	1.373	ปานกลาง
2. ความพึงพอใจด้านความสะดวกสบายและการปฏิบัติได้จริง	3.05	1.354	ปานกลาง
3. ความพึงพอใจด้านภาพลักษณ์และการยอมรับ	3.10	1.356	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.07	1.361	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในการแต่งกายภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้ง 3 ด้าน นักศึกษามีความพึงพอใจในการแต่งกายตามระเบียบอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านภาพลักษณ์และการยอมรับมีความพึงพอใจสูงสุด ($\bar{X} = 3.10$) รองลงมา คือ ด้านความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย ($\bar{X} = 3.06$) และด้านความสะดวกสบายและการปฏิบัติได้จริง และ ($\bar{X} = 3.05$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 5 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ปัญหาและอุปสรรคในการแต่งกายของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับทัศนคติ
1. ชุดนักศึกษาไม่สะดวกต่อการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรม	3.14	1.407	ปานกลาง
2. ราคาชุดนักศึกษาหรือเครื่องแต่งกายสูงเกินไป	3.11	1.409	ปานกลาง
3. การหาซื้อชุดนักศึกษาหรือเครื่องแต่งกายให้ครบตามระเบียบทำได้ยาก	3.10	1.366	ปานกลาง
4. ข้อกำหนดการแต่งกายบางข้อไม่เหมาะสมกับสภาพอากาศหรือสภาพแวดล้อม	3.10	1.356	ปานกลาง
5. การแต่งกายตามระเบียบบางครั้งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์พิเศษ	3.10	1.378	ปานกลาง
6. ข้อกำหนดการแต่งกายของมหาวิทยาลัยบางข้อไม่ชัดเจน	3.09	1.356	ปานกลาง
7. ความไม่สอดคล้องของชุดนักศึกษา กับกิจกรรมหรือวิชาเรียนบางประเภท	3.09	1.332	ปานกลาง
8. ไม่มีเวลาหรือโอกาสเตรียมชุดนักศึกษา ก่อนเข้ามหาวิทยาลัย	3.08	1.429	ปานกลาง
9. การแต่งกายตามระเบียบบางครั้งไม่สะท้อนรสนิยมหรือสไตล์ส่วนตัวของนักศึกษา	3.07	1.378	ปานกลาง
10. การได้รับคำติชมจากเพื่อนหรือคนรอบข้างทำให้เกิดความมั่นใจ	3.06	1.362	ปานกลาง
11. การตัดเย็บหรือวัสดุของชุดนักศึกษาไม่สบายหรือไม่เหมาะสม	3.01	1.394	ปานกลาง
12. การแต่งกายตามระเบียบบางครั้งขัดกับแนวแฟชั่นหรือเทรนด์ปัจจุบันที่นักศึกษาต้องการ	2.90	1.316	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม	3.08	1.372	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ มีปัญหาที่ชุดนักศึกษาไม่สะดวกต่อการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรมมากที่สุด ($\bar{X} = 3.14$) รองลงมา คือ ราคาชุดนักศึกษาหรือเครื่องแต่งกายสูงเกินไป และการแต่งกายตามระเบียบบางครั้งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์พิเศษ ($\bar{X} = 3.11$) และการหาซื้อชุดนักศึกษาให้ครบตามระเบียบทำได้ยาก ข้อกำหนดไม่เหมาะสมกับสภาพอากาศ และไม่เหมาะสมกับสถานการณ์พิเศษ ($\bar{X} = 3.10$) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแต่งกายตามระเบียบบางครั้งขัดกับแนวแฟชั่นหรือเทรนด์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.90$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต นักศึกษาส่วนใหญ่แต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเพียงบางครั้ง โดยในวันเรียนปกติมักแต่งกายไม่ครบตามระเบียบ แต่จะปฏิบัติตามระเบียบมากขึ้นในวันสำคัญของมหาวิทยาลัย สะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษามีความตระหนักถึงการแต่งกายตามระเบียบเพียงบางส่วน ซึ่งอาจเกิดจากทัศนคติที่มองว่า การแต่งกายอย่างเป็นทางการนั้นไม่จำเป็นต่อทุกสถานการณ์ แต่ให้ความสำคัญกับความสะอาดสบายมากกว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ วิภารัตน์ สุขสำราญ (2564) ที่ศึกษา เรื่อง พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช พบว่า นักศึกษามีการแต่งกายตามระเบียบเพียงบางโอกาส โดยให้เหตุผลว่า เสื้อผ้าเครื่องแบบให้ความคล่องตัวและสอดคล้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน

2. ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านการรับรู้และความเข้าใจระเบียบมีความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการยอมรับและการปฏิบัติตามระเบียบ และปัจจัยด้านความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย ผลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาไม่ได้เกิดจากปัจจัยเพียงด้านเดียว แต่เกิดจากการรับรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่สัมพันธ์กันของนักศึกษา ต่อกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่มีความเข้าใจในข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน มักมีแนวโน้มที่จะแต่งกายตามระเบียบด้วยความสมัครใจ และมองว่า การแต่งกายตามระเบียบเป็นสิ่งที่เหมาะสมและสะท้อนถึงภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและสถาบัน ขณะเดียวกัน การที่นักศึกษายอมรับและปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายยังสะท้อนให้เห็นถึงความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความเคารพในกฎเกณฑ์ของส่วนรวม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ ธีรภัทร พิพัฒน์ศักดิ์ (2564) ที่ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตภาคใต้ พบว่า นักศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการแต่งกายของสถาบันและมีทัศนคติเชิงบวกต่อระเบียบ จะมีพฤติกรรมการแต่งกายที่ถูกต้องและเหมาะสมมากกว่า

3. ทัศนคติของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต โดยนักศึกษามีความเต็มใจในการปฏิบัติตามระเบียบมากที่สุด รองลงมา คือ การยอมรับและทัศนคติเชิงบวกต่อการแต่งกาย และความเข้าใจต่อเหตุผลของการกำหนดระเบียบการแต่งกาย ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีมุมมองที่เป็นกลางต่อการแต่งกายตามระเบียบมหาวิทยาลัย โดยยอมรับว่า การแต่งกายที่ถูกต้องมีส่วนช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถาบัน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่รู้สึกว่าการแต่งกายตามระเบียบอาจมีความเข้มงวดหรือไม่สอดคล้องกับความสะดวกในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ การที่นักศึกษามีความเต็มใจและยินดีปฏิบัติตามระเบียบ แสดงให้เห็นถึงความตระหนักในความสำคัญของการแต่งกายที่สวยงามและเหมาะสม ซึ่งสะท้อนถึงวินัย ความรับผิดชอบ และความภาคภูมิใจในความเป็นนักศึกษาของตนเอง อีกทั้งการเข้าใจในข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยอย่างชัดเจน ช่วยให้การปฏิบัติตามระเบียบเป็นไปด้วยความสมัครใจมากกว่าการถูกบังคับ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ รัชดาภรณ์ ธนจิตต์วิโรตม (2566) ที่ศึกษา เรื่อง ทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อชุดนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่มีทัศนคติเชิงบวกต่อชุดนักศึกษามักมีความเข้าใจถึงคุณค่าของการแต่งกายที่ถูกระเบียบ และเห็นว่าการแต่งกายอย่างถูกต้องเป็นการแสดงออกถึงความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความน่าเชื่อถือของตนเองในฐานะตัวแทนของมหาวิทยาลัย

4. ความพึงพอใจของนักศึกษาในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย โดยนักศึกษามีความพึงพอใจต่อภาพลักษณ์และการยอมรับมากที่สุด รองลงมา คือ ความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย และความสะอาดสบายในการสวมใส่ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แม้นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายของมหาวิทยาลัย แต่ส่วนใหญ่ ยังคงรู้สึกพึงพอใจในแง่ที่การแต่งกายอย่างถูกต้องช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เสริมบุคลิกภาพ และช่วยให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน อาจารย์ และสังคม

ในมหาวิทยาลัย นักศึกษามองว่า การแต่งกายตามระเบียบมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษาและช่วยส่งเสริมบรรยากาศของความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสถาบัน นอกจากนี้ ความสะดวกสบายของชุดนักศึกษาก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจ แม้บางส่วนอาจมองว่าชุดนักศึกษาไม่เหมาะกับสภาพอากาศหรือกิจกรรมบางประเภท แต่โดยรวมแล้วนักศึกษายังคงรู้สึกว่าการแต่งกายตามระเบียบช่วยสร้างความมั่นใจในตนเอง และแสดงออกถึงความเคารพต่อสถาบันการศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ รัชดาภรณ์ ธนจิตต์วโรดม (2566) ที่ศึกษา เรื่อง ทักษะคิดและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อชุดนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการแต่งกายตามระเบียบในด้านภาพลักษณ์และความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยมองว่า ชุดนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ความเป็นนักศึกษา และเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นวินัยและความรับผิดชอบในชีวิตการเรียน

5. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สอดคล้องกับแนวคิดอุปสรรคในการปฏิบัติตามพฤติกรรม (Barrier Theory) ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยด้านต้นทุน เวลา และความไม่สะดวกเป็นตัวแปรสำคัญที่ลดความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ แม้นักศึกษามีความรู้และทัศนคติที่ดี แต่หากระเบียบไม่สอดคล้องกับบริบทการใช้งานจริงหรือก่อให้เกิดภาระทางเศรษฐกิจ ย่อมส่งผลต่อระดับการปฏิบัติตามระเบียบในทางปฏิบัติ โดยประเด็นสำคัญที่สุด คือ ชุดนักศึกษาไม่สะดวกต่อการเคลื่อนไหวหรือการทำกิจกรรม รองลงมา คือ ราคาชุดนักศึกษาหรือเครื่องแต่งกายที่ค่อนข้างสูง และการแต่งกายตามระเบียบบางครั้งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์พิเศษ ผลดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่า แม้นักศึกษาส่วนใหญ่จะตระหนักถึงความสำคัญของการแต่งกายตามระเบียบ แต่ยังคงประสบปัญหาในด้านความสะดวกสบายและภาระค่าใช้จ่าย ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ปัญหาความไม่สะดวกของชุดนักศึกษามักสัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหวหรือทำงานภาคสนาม เช่น วิชาพลศึกษา กิจกรรมชมรม หรือการทำงานนอกห้องเรียน เป็นต้น ทำให้บางครั้งนักศึกษาต้องปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ขณะเดียวกัน ราคาชุดนักศึกษาที่สูงอาจเป็นภาระต่อผู้มีรายได้น้อย โดยเฉพาะเมื่อต้องซื้อเครื่องแต่งกายใหม่หลายชุดในแต่ละภาคการศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ กมลวรรณ จันทรทอง (2563) ที่ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้ ซึ่งพบว่า ปัญหาด้านความไม่สะดวกในการสวมใส่และต้นทุนของชุดนักศึกษาเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้นักศึกษาบางส่วนไม่ปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังระบุว่า ความยืดหยุ่นของระเบียบและความเข้าใจในบริบทของนักศึกษามีผลโดยตรงต่อการยอมรับและความร่วมมือในการแต่งกายให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของสถาบัน

สรุป

ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการแต่งกาย ทัศนคติ ความพึงพอใจ และปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-25 ปี กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ในคณะวิทยาการจัดการ ภาคปกติ นักศึกษาส่วนใหญ่แต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเพียงบางครั้ง โดยเฉพาะในวันเรียนปกติซึ่งนิยมแต่งกายไม่ครบตามระเบียบ เช่น รองเท้าเข็มขัด หรือกระดุม ขณะที่ในวันสำคัญของมหาวิทยาลัย นักศึกษามีแนวโน้มปฏิบัติตามระเบียบมากขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่า นักศึกษานิยมแต่งกายแบบลำลองหรือสบาย ๆ ในช่วงนอกเวลาเรียน และมักได้รับอิทธิพลด้านแฟชั่นจากสื่อโซเชียลและเพื่อนมากกว่าครอบครัว ช่องทางการซื้อเสื้อผ้าส่วนใหญ่ คือ การสั่งซื้อผ่านออนไลน์ เช่น Shopee และ Lazada โดยนักศึกษามีค่าใช้จ่ายในการซื้อเสื้อผ้าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 501-1,000 บาทต่อเดือน โดยปัจจัยที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการแต่งกายอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญสูงสุดกับการรับรู้และความเข้าใจระเบียบ รองลงมา คือ การยอมรับและการปฏิบัติตามระเบียบและความชัดเจนและความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การแต่งกายของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากความเข้าใจในกฎระเบียบและทัศนคติที่มีต่อข้อกำหนดของสถาบัน โดยนักศึกษามีทัศนคติต่อการแต่งกายตามระเบียบอยู่ในระดับปานกลาง โดยให้ความสำคัญกับความเต็มใจในการปฏิบัติตามมากที่สุด รองลงมา คือ การยอมรับและทัศนคติเชิงบวกและความเข้าใจในเหตุผลของการกำหนดระเบียบการแต่งกาย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการแต่งกายที่เหมาะสม แม้บางส่วนอาจมองว่าระเบียบมีความเข้มงวด แต่ยังคงยอมรับว่า การแต่งกายตามระเบียบช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและมหาวิทยาลัย สำหรับความพึงพอใจในการแต่งกายตามระเบียบของมหาวิทยาลัย นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับปานกลาง โดยความพึงพอใจด้านภาพลักษณ์และการยอมรับ มีความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ ความเหมาะสมของระเบียบการแต่งกาย และความสะดวกสบายและการปฏิบัติได้จริง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่

รู้สึว่าการแต่งกายที่เรียบง่ายช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดี เสริมความมั่นใจ และช่วยให้ได้รับการยอมรับจากสังคมในรั้วมหาวิทยาลัย แม้บางส่วนจะมองว่าชุดนักศึกษาไม่สะดวกในบางกิจกรรมหรือสภาพอากาศก็ตาม ทั้งนี้ยังพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการแต่งกายตามระเบียบ ปัญหาหลัก คือ ชุดนักศึกษาไม่สะดวกต่อการเคลื่อนไหวหรือทำกิจกรรม รองลงมา คือ ราคาชุดนักศึกษาหรือเครื่องแต่งกายค่อนข้างสูง และการแต่งกายตามระเบียบบางครั้งไม่เหมาะสมกับสถานการณ์พิเศษ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษายังประสบข้อจำกัดด้านความสะดวกสบายและค่าใช้จ่าย ส่งผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมความรู้และกำหนดแนวทางการแต่งกายที่เหมาะสมในบริบทต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษามีพฤติกรรมการแต่งกายที่สอดคล้องกับบทบาทและกิจกรรม
2. ควรพัฒนาการสื่อสารระเบียบการแต่งกายให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และเข้าถึงนักศึกษาได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มการรับรู้และการปฏิบัติตามระเบียบ
3. ควรเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกของนักศึกษาต่อการแต่งกายตามระเบียบ โดยสื่อสารถึงคุณค่าและความสำคัญต่อภาพลักษณ์ส่วนบุคคลและสถาบัน
4. ควรปรับปรุงรูปแบบชุดนักศึกษาให้เหมาะสมกับการใช้งาน สะดวกสบาย และสอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศ พร้อมเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเพิ่มความพึงพอใจ
5. ควรพิจารณาทบทวนระเบียบการแต่งกายให้มีความยืดหยุ่นในบางกรณี และจัดมาตรการสนับสนุนเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาหรือภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านบริบทและปัจจัยที่มีอิทธิพล
2. ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับทัศนคติ ความพึงพอใจ และปัญหาในการแต่งกายของนักศึกษา
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการแต่งกายกับตัวแปรอื่น เช่น ภาพลักษณ์สถาบันหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อขยายองค์ความรู้ด้านการพัฒนานโยบายการแต่งกาย

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ จันทร์ทอง. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในภาคใต้. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 15(2), 112-124.
- กิตติคุณ วัฒนนะ. (2564). ปัจจัยด้านค่านิยมที่มีผลต่อพฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตภาคใต้. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 9(1), 55-67.
- ธีรภัทร พิพัฒน์ศักดิ์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตภาคใต้. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์*, 10(2), 44-56.
- ปิยะธิดา พุทธิรักษา. (2565). พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน. *วารสารบริหารธุรกิจและการจัดการ*, 12(3), 88-100.
- รัชดาภรณ์ ธนจิตต์วิโรตม. (2566). ทัศนคติและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อชุดนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. *วารสารวิจัยสังคมศาสตร์*, 19(3), 44-58.
- วัฒนา แสงศรี. (2563). พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษา กับภาพลักษณ์องค์กรในสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และการศึกษา*, 8(2), 71-82.
- วิภารัตน์ สุขสำราญ. (2564). พฤติกรรมการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 14(1), 33-45.
- ศุภวัฒน์ โป๊ะทอง. (2563). การรับรู้และการปฏิบัติตามระเบียบการแต่งกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย. *วารสารการวิจัยทางการศึกษา*, 11(2), 90-104.



- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2568). ระบบบริการการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ค้นเมื่อ 7 พฤศจิกายน 2568, จาก <https://www.pkru.ac.th/th/>
- Ajzen, I. (1991). *The theory of planned behavior*. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179–211.
- Cooper, D. R., & Schindler, P. S. (2006). *Business Research Methods* (9th ed.). Boston: McGraw-Hill/Irwin.
- Cortina, J. M., & Schmitt, N. (2007). *Uses and abuses of coefficient alpha*. *Psychological Assessment*, 19(4), 350–357.
- Fishbein, M., & Ajzen, I. (1975). *Belief, Attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research*. Reading, MA: Addison-Wesley.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.